

Автор: Василь ЛИМАР, головний технолог ТОВ «Агропрайм Холдинг»

Способи зменшення витрат на годівлю свиней

Енергія раціону визначає об'єм споживання корму. З другої сторони, лізин є лімітуючою амінокислотою, тому співвідношення лізину до енергії встановлюється з урахуванням генетики, ваги та статі, і являється найбільшим регулятором у скороченні витрат на корми.

Зниження енергії корму свині компенсують підвищенням споживання останнього, але це можливо тільки до певного рівня, тому що обмежено фізичними можливостями тварин. Також при збільшенні кількості поїдання корму в організм буде надходити надлишок мінералів, особливо кальцію що приведе до зворотного ефекту — зменшення споживання кормів.

Збільшення енергії в кормі підвищує ефективність використання корму (збільшує споживання, прирости), але збільшує і собівартість приросту.

На практиці на виробництві є ряд технологічних моментів і факторів, недотримання яких завдає серйозних економічних збитків підприємству.

Розглянемо деякі з них.

Оцінка якості сировини та комбікорму

Аналіз якості заготовленого зерна потрібно робити мінімум 4 рази на рік на поживність та наявність мікотоксинів. Адже поживність зерна у вересні цього року і травні наступного буде відрізнятися, а наявність мікотоксинів за період зберігання, залежно від умов, буде тільки збільшуватись.

Аналіз готового комбікорму на ступінь подрібнення потрібно робити кожен день. На це впливає своєчасна заміна молотків подрібнення, решет, регулювання обертів дробарки.

Аналіз комбікормів в годівницях (в декількох місцях) дає змогу контролювати ступінь змішування.

Фактори впливу на поїдання та засвоєння корму

Категорія	Фактори
Умови зовнішнього середовища	Температура Вологість Швидкість руху повітря
Фізіологічні фактори	Здоров'я Вік і жива маса Генотип Розмір ШКТ Стать
Фізичні фактори	Щільність утримання Розмір годівниць Кількість годівниць
Фактори, пов'язані з годівлею	Кількість корму Поживність Інгредієнти і добавки Тип корму Споживання води
Соціальні фактори	Розмір групи Перегрупування Змішування груп

Вид корму

Сипучий корм збільшує поїдання на 5%.

Гранульований корм гарно зберігається, транспортується, частково знезаражується під час виготовлення. Також при годівлі гранульованим кормом немає втрат, він сприяє розвитку ворсинок у кишечнику, підвищує перетравність на 2-4% за рахунок часткового переходу крохмалю в цукор. З недоліків – гине частина вітамінів. Але розуміємо, що гранульований корм дорожчий, що збільшує собівартість виробництва.

Фазова годівля

Фазова годівля дає можливість максимально використати поживність корму на певних етапах розвитку тварин.

Для вирощування потрібно використовувати мінімум два «СТАРТЕРИ», бо в цей період закладається основа розвитку тварини у відгодівельному цеху.

Для відгодівлі краще використовувати «ГРОВЕР» та два «ФІНІША», які дають можливість отримати максимум приростів та зекономити дорогий корм на заключній стадії відгодівлі.

Графік годування поросних свиноматок дає гарну можливість регулювати кондицію та економити корми. Але при цьому потрібно не забувати, що треонін є першою лімітуючою амінокислотою на останній стадії супоросності. Тому при формуванні раціону поросних свиноматок достатня кількість треоніну у кормі має бути на першому місці.

Фазова годівля підсисних свиноматок передбачає різний корм для них у зимовий (жовтень-березень) та літній (квітень-вересень) періоди. Це обумовлено потребою зменшення теплового стресу влітку. Від високих температур поїдання корму свиноматками зменшується. Це приводить до зменшення виробництва молока, зниження ваги порослят при відлученні, погіршення кондиції свиноматок збільшення перегулів. Тому літній корм має вмещувати більше енергії та жиру.

Вільний доступ до води

Раціон з надлишком білка та мінералів, які використовують для досягнення максимальних приростів, збільшує споживання води. Тому кількість поїлок на відгодівлі повинна бути не менше 1 на 10-12 голів

Забезпечення водою свиноматок перед опоросом та під час лактації вимагає надзвичайної уваги. Адже під час лактації свиноматка випиває за добу 40-50 літрів води. Для контролю достатності поїння доцільно ставити на кожну секцію лічильник витрат води. Адже кількість спожитої води напругу корелює з кількістю з'їденого корму. А завдання технологів – на 8-10 день лактації згодувати стільки комбікорму, скільки свиноматка може з'їсти.

Площа

Оптимальна площа на 1 голову: на дорощуванні – 0,35 м², на відгодівлі – 0,75-0,8 м².

При зменшенні даних норм приріст на дорощуванні уповільнюється на 0,5% на кожен 1% скорочення площі, а на відгодівлі може зменшуватись навіть до 10%.

Раціони не можуть компенсувати недостаток площі. Крім того, це буде приводити до перевитрат кормів. Також не бажано робити перегрупування тварин вагою 90-100 кг, бо це знижує прирости на 10-15%.

Стан здоров'я

Навіть при незначних відхиленнях від норми прирости знижуються на 5-15%.

Температура

При високій температурі споживання корму падає. При низькій температурі знижується ефективність використання кормів, бо частину енергії корму тварини витрачають на обігрів.

Технічні втрати

8-10% кормів втрачається при неправильному використанні обладнання. Тому потрібно правильно налаштувати та постійно контролювати роботу кормових агрегатів і станцій годівлі свиноматок. Загрузку робити на 40-50%, тому що комбікорм добре набирає сторонніх запахів, а це знижує поїдання. Краще збільшити кратність включення кормолінії.

Оптимальне налаштування автоматів для відгодівлі: при живій вазі тварин 40-70 кг – покриття кормом годівниці на 55-60%, при живій вазі 70 кг і більше – покриття кормом годівниці на 30%.

Загальна стратегія подачі корму повинна бути такою: для дорощування – вволю, для відгодівлі – обмежено

Склад корму

Альтернатива ячменю – жито. Сучасні сорти і гібриди, а також рівень агрокультури, дозволяють вирощувати жито без ріжків. Перетравність жита добра навіть без додавання ферментів.

Жито потрібно додавати поступово, можна доводити його вміст до 40%. Прирости у тварин на раціонах, що включають жито, на 5% нижчі, але конверсія краща, ніж у ячмінних раціонах. Ціна на жито нижча, ніж на пшеницю і ячмінь. Актуальні також гібриди та тритикале завдяки їх відносно низькій собівартості та високій врожайності (5-8 т/га).

Альтернатива кукурудзі – сорго. Сорго може замінити кукурудзу на 90%. У раціонах на основі сорго трішки менше енергії, але більше протеїну.

Переваги сорго – низька у порівнянні з кукурудзою собівартість, посухостійкість (анабіоз), урожайність 5-8 т/га.

З недоліків сорго – вміст таніну (норма до 0,4%), ріжки (алкалоїд ріжків – дигідроергозин). Рекомендуємо використовувати нові гібриди сорго, у яких танін відсутній. Це Даш Е (F1), Прайм (F1) та Спринт W(F1). Вміст протеїну у цих гібридах 11-11,5%, крохмалю – 65-75%, жирів – 3,3%.

Потенційна урожайність сорго – 12 т/га, середня по Україні – 5,5-7,5 т/га.

Ферментотворюючі мікроби – пробіотики або ензими. Ферментотворюючі мікроби підвищують засвоєння корму і дозволяють економити на дорогих протеїнах. Це особливо актуально для відгодівлі свиней данської генетики, у раціонах яких протеїн на низькому рівні, а зниження його приводить до зменшення приростів.

Також при використанні ферментотворюючих мікробів досягається підвищення перетравності протеїну та збільшення доступності незамінних амінокислот. Це дозволяє включати в раціони підвищені дози сояшникових шротів та макухи.

Економіка використання комбікормових заводів

Робота комбікормового заводу в 2-3 зміни дає змогу максимально використовувати дороге обладнання. Відповідно, зменшується час його окупності та збільшується прибутковість господарства.

Робота в нічний час дозволяє зменшити загальні витрати на електроенергію за рахунок використання нічного тарифу.

Дотримання описаних вище технологічних процесів на відгодівельному господарстві ТОВ «Агропрайм Холдинг», а також у фермерських господарствах, яким наш племінний завод постачає маточне поголів'я, суттєво підвищило якість кінцевого продукту і економіку бізнесу.

Правильне налаштування обладнання для годівлі та постійний контроль за його експлуатацією збільшують прирости.

Використання жита та сорго при правильних технологіях вирощування підвищує прибутковість господарства в цілому.

А робота комбікормових заводів у дві зміни в умовах постійного здоров'я енергоносіїв просто необхідна будь-якому відгодівельному господарству. **i**

